

KANCELARIA SENATU
GABINET MARSZAŁKA SENATU

Biuletyn Parlamentarnego Zespołu
ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

Lipiec 2014 r.

Spis treści

I. Informacja o przebiegu 11. posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 24.04.2014 r.....	5
II. Informacja o przebiegu posiedzenia Podkomisji stałej ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w dniu 24 czerwca 2014 r.	11
III. Program posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 23 lipca 2014 r.	17

Opracowanie:
Joanna Maria Leśniarek
Gabinet Marszałka Senatu
tel. 022 694-92-64
e-mail: ngo@nw.senat.gov.pl

**INFORMACJA O PRZEBIEGU 11. POSIEDZENIA
PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU DS. WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 24.04.2014 r.**

W dniu 24 kwietnia 2014 r. odbyło się jedenaste w tej kadencji posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, tematem którego była ocena przygotowań do udziału w wykorzystaniu środków unijnych przez organizacje pozarządowe.

Rozpoczynając posiedzenie wiceprzewodniczący Parlamentarnego Zespołu – senator Mieczysław Augustyn powiedział, że czas, w którym odbywa się posiedzenie jest szczególnie ważny, gdyż trwają przygotowania do dystrybucji środków z nowej perspektywy finansowej. Przepisy unijne wymagają, żeby przygotowywane projekty rządowe i regionalne były konsultowane z organizacjami pozarządowymi. Spotkanie to ma na celu rozpoczęcie dyskusji z przedstawicielami organizacji pozarządowych na temat szansy jaką dla rozwoju Polski (także poprzez wzmacnianie III sektora) są fundusze europejskie. W ocenie Senatora Augustyna dobrze, aby u progu nowej perspektywy finansowej 2014-2020, porozmawiać o możliwościach efektywnego, mądrego i odpowiedzialnego wykorzystania środków z EFS.

Następnie senator zmieniając temat przekazał zebranym informację o losach projektu ustawy o petycjach. Tego samego dnia odbyło się bowiem posiedzenie sejmowej podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o petycjach. Jak podkreślił senator Augustyn jest silna wola uchwalenia tej ustawy, a z informacji które pojawiły się na posiedzeniu podkomisji wynika, że stanowisko rządu według wiodącego ministerstwa będzie dla tego projektu pozytywne.

Wracając do głównego tematu posiedzenia zespołu podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej – Małgorzata Marcińska zgodziła się z senatorem M. Augustynem, że moment jest szczególny. Jak powiedziała, jest to moment nakładania się dwóch perspektyw. Trwa jeszcze realizacja projektów z perspektywy finansowej 2007-2013, a już opracowane są założenia do nowych ram finansowania i trwają negocjacje nowych programów operacyjnych. Tak więc można podsumowywać i mówić już o nowych elementach. W perspektywie finansowej 2007-2013 organizacje pozarządowe miały szerokie możliwości aplikowania o środki strukturalne. Z uwagi na profil działalności większości podmiotów trzeciego sektora, gros projektów było realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), którego formuła jednocześnie najbardziej sprzyja tzw. miękkim projektom, w jakich specjalizują się organizacje pozarządowe. Organizacje pozarządowe brały aktywny udział w realizacji działań w różnych obszarach PO KL, w tym nadzorowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej np.

- jako projektodawcy w działaniach dotyczących form opieki nad dzieckiem do lat 3;

- jako partnerzy w projektach systemowych realizowanych w obszarze pomocy i integracji społecznej, w tym ekonomii społecznej;
- jako projektodawcy i partnerzy w projektach dotyczących adaptacyjności przedsiębiorstw.

Administracja publiczna w 2011 r. otrzymała od podmiotów działających w sferze pożytku publicznego 98 029 ofert, podpisała z tymi podmiotami 61 623 umów i wydatkowała około 4,8 mld zł. W latach 2014-2020 fundusze strukturalne w Polsce dostępne będą w ramach sześciu programów krajowych (w tym jednym ponadregionalnym dla województw Polski Wschodniej) oraz 16 programów regionalnych. Na poziomie krajowym chodzi o reformy, zmiany systemowe, innowacyjne rozwiązania. Na poziomie regionalnym wsparcie kierowane do osób. Organizacje trzeciego sektora będą mogły podejmować działania w obszarze rynku pracy, gospodarki i edukacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz aplikować o wsparcie w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Jak powiedziała Minister M. Marcińska - działania organizacji pozarządowych w ramach PO WER będą służyły rozwiązywaniu konkretnych problemów. Organizacje pozarządowe w ramach PO WER będą mogły pełnić 2 funkcje, projektodawców praktycznie we wszystkich celach tematycznych lub partnerów uczestniczących w realizacji projektów oraz bezpośrednich odbiorców wsparcia. W ramach PO WER przewidziano również odrębny priorytet inwestycyjny dotyczący wsparcia na rzecz innowacji społecznych służących wypracowaniu nowych rozwiązań w szeroko pojętej polityce publicznej.

Jak zauważył Piotr Krasuski dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, z punktu widzenia organizacji pozarządowych, pośród funduszy strukturalnych – Europejski Fundusz Społeczny z naturalnych przyczyn cieszy się większym zainteresowaniem. Powodem jest obszar oddziaływania tego funduszu, który odnosi się właśnie do kwestii związanych z zatrudnieniem, z integracją społeczną, edukacją czy budową instytucji czy procedur do lepszego zarządzania państwem na różnych szczeblach. Tutaj naturalna rola organizacji pozarządowych jest nie do przecenienia. Podkreślił również, że jeśli chodzi o kończący się okres finansowania na lata 2007 -2013 to organizacje pozarządowe odgrywały bardzo dużą rolę. Wyraził również nadzieję, że wsparcie, które było udzielane organizacjom pozarządowym w postaci podnoszenia kwalifikacji, przyczyni się do zwiększonej aktywności organizacji w nowym okresie programowania, oraz, że organizacje są lepiej przygotowane do tego by sięgać po środki. Jeśli chodzi o nowy okres finansowania i przygotowania do nowego okresu programowania to swoją analizę podzielił na dwa obszary. Z jednej strony proceduralny, z drugiej strony (na ile organizacje pozarządowe będą aktywne przy przygotowaniu dokumentów programowych, w określeniu na co środki będą przeznaczone,

wreszcie o współdecydowaniu na etapie wdrażania o współdecydowaniu o kryteriach doboru projektów, uczestnictwo a komisjach, panelach oceniających projekty. Dotychczasowe doświadczenia resortu w tej materii są pozytywne. Drugą kwestią jest z jakich obszarów wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego będą mogły skorzystać w latach 2014-2020. W dalszej kolejności zwrócił uwagę na zapisy, które obecnie tworzone są w procesie negocjacji a dotyczą umowy partnerstwa, czyli dokumentu nadrzędnego, który opisuje ogólne zasady i kierunki przeznaczenia funduszy strukturalnych w Polsce na nowy okres programowania. W nowej wersji pojawi się horyzontalna zasada deinstytucjonalizacji, chodzi o odejście od modelu wspierania usług społecznych (np. rynku pracy, aktywnej integracji, ekonomii społecznej) polegającej na tworzeniu dużych instytucji, które po zakończeniu finansowania zewnętrznego trudno jest utrzymać na rzecz małych form, które prowadzone są przez organizacje pozarządowe, stowarzyszenia lokalne. Taki postulat przejścia z dużych, zinstytucjonalizowanych form na rzecz środowiskowych został przyjęty jako zasada horyzontalna i poszerzy on znacząco udział organizacji pozarządowych w tych procesach. W dalszej kolejności Dyrektor P. Krasuski uwagę poświęcił ósmemu celowi tematycznemu, obejmującemu działania z zakresu integracji społecznej i zatrudnienia (wspierane tu będą osoby pozostające poza rynkiem pracy, żłobki i instytucje opieki nad dziećmi do lat 3, czy praca na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się). Uwagę poświęcono również celowi dziewiętemu, dotyczącemu zmniejszenia skali ubóstwa i wykluczenia społecznego. Obejmuje on prowadzenie przez organizacje pozarządowe Centrów Integracji Społecznej, wsparcie na rzecz społeczności romskiej, osób opuszczających ośrodki penitencjarne czy ekonomii społecznej oraz budowę systemu bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Dziesiątym cel tematyczny dedykowany jest zakładaniu przedszkoli i instytucji przedszkolnych oraz prowadzeniu zajęć dodatkowych dla osób wykluczonych, młodzieży na obszarach wiejskich czy mieszkającej na innych terenach, a posiadającej mniejsze szanse edukacyjne. W każdym z przedstawionych celi tematycznych zaplanowano udział III sektora.

Teresa Hernik, Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zdała relację z działalności PFRON., Powiedziała, że jest on tzw. beneficjentem systemowym programu operacyjnego kapitał ludzki i w kończącej się perspektywie realizuje 32 projektu systemowe na ogólną kwotę 278 112 753 zł. I obejmuje swoim wsparciem 20 597 osób. Są to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności i to indywidualne spojrzenie, aktywizacja, kierunkowe podejście do tych osób powoduje, że są one w dużej mierze zaktywizowane nie tylko społecznie ale również zawodowo. PFRON uczestniczył we wszystkich pracach, które toczyły się nad nową perspektywą i w jej opinii wszystkie bardzo ważne aspekty zostały uwzględnione.

W dalszej części posiedzenia odbyła się dyskusja na temat nowej perspektywy finansowania. Goście wskazywali również na problemy, które występowały w kończącej się perspektywie.

**POSIEDZENIE PODKOMISJI STAŁEJ DS. WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI
W DNIU 24 CZERWCA 2014 r.**

W dniu 24 czerwca odbyło się posiedzenie Podkomisji Stałej ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Tematem posiedzenia były obowiązki organizatorów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży wynikające z aktualnego stanu prawnego oraz informacja na temat środków finansowych zaplanowanych na organizację wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w 2014 r. oraz innych form wsparcia tego wypoczynku.

Jak przypomniał przewodniczący Podkomisji – poseł Tadeusz Tomaszewski – Podkomisja jak co roku przed rozpoczęciem wakacji letnich dzieci i młodzieży organizuje spotkania, w trakcie których omawiane są obowiązki organizatorów wypoczynku oraz aktualny stan prawny w tym zakresie.

Reprezentujący resort edukacji narodowej sekretarz stanu Tadeusz Sławecki powiedział, że każdego roku resort jest bogatszy o doświadczenia związane z wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży. Odnosząc się do programu „Bezpieczna szkoła”, poinformował, że następnego dnia na posiedzeniu Komitetu Stałego Rady Ministrów będzie rekomendował przedłużenie programu na następne trzy lata. Będzie to cykl działań, których celem jest wykorzystywanie dotychczasowych doświadczeń wolontariuszy, stowarzyszeń oraz innych organizacji. Sprawa wypoczynku dzieci i młodzieży dotyka wielu resorów, a Minister Edukacji Narodowej koordynuje działania legislacyjne w tym zakresie i to do niego kierowane są uzgodnienia międzyresortowe w tej sprawie. Jak zauważył, również i samorzady odgrywają istotną rolę w tej sprawie, gdyż organizują wypoczynek letni dzieci i młodzieży w różnych formach. Ze względu na różnorodność form wypoczynku i organizatorów trudno jest wypracować metodę statystyczną, która określałaby realną liczbę dzieci uczestniczących w wypoczynku letnim. Dlatego można powiedzieć, że jest więcej dzieci korzystających z letniego wypoczynku, niż jest to wskazane w oficjalnych danych statystycznych. Jako nowość został wprowadzony wymóg posiadania zaświadczenia z KRK. MEN zwróciło się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o wydawanie takich zaświadczeń drogą elektroniczną oraz by takie zaświadczenie wraz z oświadczeniem, że kandydat na wychowawcę lub kierownika wypoczynku jest wolontariuszem, wydawane było bez opłat. Minister udzielił odpowiedzi, że w tej chwili procedowane jest rozporządzenie w sprawie trybu udzielania informacji o osobach oraz podmiotach zbiorowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Obiecał, że od 1 lipca ma to ruszyć. Przygotowywana jest również bardzo duża nowela rozporządzenia z 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku. Jak powiedział, MEN miało plany, że uda się to wprowadzić jeszcze przed

rozpoczęciem sezonu wypoczynkowego, jednak do wprowadzenia tych zmian niezbędna jest wyraźna delegacja ustawowa, dlatego konieczna będzie zmiana ustawy o systemie oświaty. Odniósł się również do informacji prasowych odnośnie do systemu kształcenia opiekunów na odległość. Ministerstwo nie widzi możliwości przeprowadzenia programu szkolenia w 100% online. Kuratorzy bardzo szczegółowo przyglądają się tego typu szkoleniom i często odmawiają organizacji tego typu kursów, gdyż musi być obowiązek przeprowadzenia praktycznej części szkolenia.

Przewodniczący Podkomisji, odnosząc się do wypowiedzi ministra Sławeckiego, powiedział, że zmiana ustawowa umożliwiająca wydawanie zaświadczeń z KRK w trybie, o jakim mówił minister, została podjęta 4 kwietnia. MS podjęło kroki, by to zrealizować, niestety nie uda się tego wprowadzić na obecny sezon wypoczynku dzieci i młodzieży. Jak powiedział przewodniczący, możliwość złożenia wniosku drogą elektroniczną jest bardzo dobrym pomysłem, wątpliwości budzi jednak zapis o obowiązku naklejenia znaku opłaty sądowej na wniosek – 50 zł. To jest kwota duża, biorąc pod uwagę fakt, że studenci na półkoloniach zarabiają ok. 300 zł. Satisfakcję budzi fakt, że świadomość prawna organizatorów wypoczynku rośnie. Jest to zasługa kuratoriów oświaty i podmiotów, które współpracują z organizatorami wypoczynku, w tym Policji, Straży Pożarnej, Stacjom Sanitarno-Epidemiologicznym itd.

Przedstawiciele MEN zwrócili uwagę na projekt zmian, który przewiduje powstanie e-platformy obok serwisu internetowego Ministerstwa Sprawiedliwości, który będzie pozwalał na wydawania zaświadczeń w formie elektronicznej, co wymagać będzie opłaty 20 zł. Zaświadczenie wydane przez punkt informacyjny KRK w tej sprawie wymagać będzie poniesienia kosztu 30 zł. Na tę chwilę jest to jednak tylko projekt.

Przedstawiając informację na temat środków finansowych zaplanowanych na organizację wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w 2014 r. oraz innych form wsparcia tego wypoczynku, przedstawiciel MEN powiedział, że na ten rok przewidziano łącznie 28 007 000 zł. Porównując do ubiegłego roku, to było 28 593 000 zł. W korzystaniu z różnych form wypoczynku finansowanego z tych środków pierwszeństwo mają dzieci będące sierotami, wychowankowie domów dziecka oraz innych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz dzieci z rodzin zastępczych, rodzi wielodzietnych żyjących w trudnych warunkach

materialnych, oraz dzieci z zaburzeniami somatycznymi, potwierdzonymi zaświadczeniem lekarskim oraz zamieszkujące w środowisku ekologicznie zagrożonym.

W tej sprawie informację przedstawiło również Ministerstwo Obrony Narodowej. Reprezentujący resort płk Waldemar Osypiuk z Departamentu Wychowania i Promocji Obronności powiedział, że wsparcie, jakie udziela resort w tej sprawie, ma dwa wymiary – finansowy i pozafinansowy. Jeśli chodzi o wsparcie finansowe, to w budżecie przewidziane są środki na pełne pokrycie wypoczynku dzieci żołnierzy zawodowych z gorzej sytuowanych rodzin. Przewidziano na to ok. 482 000 zł. Osobną formą jest wsparcie udzielane organizacjom społecznym na realizację zadań publicznych w sferze obronności państwa zlecanych w otwartych konkursach ofert. W 2014 r. na ten cel przeznaczono ok. 9 mln zł, z tego na przedsięwzięcia związane bezpośrednio z wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży ok. 450 tys. zł. Istotne jest również wsparcie pozafinansowe, które realizowane jest centralnie, jak również przez poszczególne jednostki wojskowe na podstawie planu współpracy. W ramach tej pomocy rokrocznie realizowanych jest ok. 4 tys. przedsięwzięć. Ostatni element wsparcia to umożliwianie pozyskiwania przez organizacje pozarządowe, szkoły mienia ruchomego zbędnego w potrzebach sił zbrojnych, które wykorzystywane jest szeroko przy organizacji letniego wypoczynku.

Zastępca dyrektora Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Piotr Kontkiewicz powiedział, że Minister Pracy zadania z tego zakresu finansuje w ramach kilku programów. Są to zarówno wieloletnie programy rządowe, resortowe, jak i dofinansowanie ze środków PFRON. Prezentując program „Świetlica, dzieci, praca”, powiedział, że ma on na celu wyłanianie nowych założycieli świetlic i klubów socjoterapeutycznych. W ramach tego programu uwzględniane są również koszty organizacji wypoczynku letniego. Kolejny przedstawiony program to pomoc państwa w zakresie dożywiania, to także w okresie letnim wiele stołówek szkolnych wydaje posiłki dla dzieci objętych tym programem. Zwrócił również uwagę na wieloletni program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. W ramach jednego z priorytetów – aktywne społeczeństwo, przewidziane jest wsparcie organizacji pozarządowych, które organizują wypoczynek letni dzieci i młodzieży. W ramach PFRON finansowany jest udział w turnusach rehabilitacyjnych, które odbywają się także w okresie letnim. Co do zasady jest to jednak rehabilitacja, a nie wypoczynek. Rozwijany jest również resortowy program rodzinnej pieczy zastępczej i na ten rok

przewidziane jest 7 mln zł. W ramach tego programu przewidziane są środki na wypoczynek dzieci i młodzieży umieszczonych w formach pieczy zastępczej.

Reprezentujący Ministerstwo Sportu i Turystyki dyrektor Departamentu Sportu dla Wszystkich Dariusz Buza powiedział, że jeśli chodzi o dopłaty do wypoczynku letniego, to MSiT przeorientowuje swój budżet zadaniowo i dlatego jedno z zadań „Sportowe wakacje” związane z wypoczynkiem dzieci i młodzieży nie znalazło się w budżecie. Przygotowywane jest natomiast nowe zadanie wychodzące naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów, którzy w tym zadaniu wcześniej uczestniczyli. Zadanie to będzie polegało na upowszechnianiu sportu przez polskie związki sportowe. Ten element miałby się znaleźć w strategii związków sportowych. Nie oznacza to jednak, że MSiT zaprzestało dofinansowywania wypoczynku. W obszarze osób niepełnosprawnych kwota 2,5 mln zł przeznaczana jest na wypoczynek. Utrzymano również dofinansowanie wypoczynku w ramach programu upowszechniania sportu w środowisku wiejskim.

Waldemar Nowak, zastępca dyrektora Departamentu Budżetu MSW, powiedział, że jednostki podległe MSW nie prowadzą zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży, jednakże uczestniczą w finansowaniu wypoczynku z dwóch źródeł. Pierwszym są środki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i środki te są dystrybuowane w zależności od średniego dochodu brutto na członka rodziny. Zwrócił również uwagę na finansowany z budżetu MSW wypoczynek organizowany przez straż pożarną na podstawie porozumienia z Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych.

Robert Jana z Biura Prewencji i Rehabilitacji Centrali KRUS poinformował, że KRUS wypoczynek letni finansuje dwutorowo. W ramach organizacji turnusów rehabilitacyjnych oraz przez fundusz składkowy ubezpieczenia społecznego rolników. Od 1993 r. KRUS organizuje turnusy rehabilitacyjne dla dzieci, których przynajmniej jedno z rodziców albo opiekunów prawnych podlega ubezpieczeniu społecznemu z mocy ustawy, lub co najmniej od roku jest ubezpieczony na wniosek, w pełnym zakresie. Pierwszeństwo w skierowaniu na turnus mają dzieci wobec których powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności orzekły niepełnosprawność skutkującą prawem do wypłaty zasiłku pielęgnacyjnego.

**PROGRAM POSIEDZENIA PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU DS. WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 23 LIPCA 2014 r.**

**Program posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami
Pozarządowymi**

Miejsce: Kancelaria Senatu, sala 182

Data: 23.07.2014 r. (środa), godz. 13.30

TEMATY:

**1. „Inicjatywa lokalna (ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
zbadanie, czy to rozwiązanie przyniosło zamierzony efekt?)**

- referuje przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

**2. „Instytucja przekazywania 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz
organizacji pożytku publicznego - podsumowanie mechanizmu oraz przygotowanie
propozycji rozwiązań największych problemów”.**

- referuje przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,

- prezentację przedstawi Jan Jakub Wygnański z Pracowni Badań i Innowacji Społecznych
„Stocznia”.